

V edycja regionalnego konkursu Rok obrzędowy w Zagłębiu Dąbrowskim - zwyczaje i tradycje rodzinne

V EDYCJA REGIONALNEGO KONKURSU

ROK OBRZĘDOWY W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM - ZWYCZAJE I TRADYCJE RODZINNE

(narodziny i chrzciny, ślub i wesele, śmierć i pogrzeb, rocznice, urodziny, imieniny)

Konkurs literacko - plastyczny - etnograficzny
organizowany przez Muzeum Zagłębia w Będzinie
i Gimnazjum nr 6 im. Jana Kochanowskiego w Sosnowcu

W poprzednich edycjach konkursu, organizowanego od 2004 roku, które dotyczyły Świąt Bożego Narodzenia, Świąt Wielkiej Nocy, obchodów Bożego Ciała oraz karnawału i ostatek udział wzięło ponad 130 osób nadsyłając prace z całego obszaru Zagłębia Dąbrowskiego. Do konkursu zgłoszono opracowania z takich zagłębiowskich miast jak: Będzin, Sosnowiec, Dąbrowa Górnicza, Czeladź, Pilica, Siemonia, Sławków, Żarki, Żeliszawice i Myszków.

V edycja konkursu ma na zadanie zwrócić uwagę na zwyczaje, obrzędy i tradycje rodzinne związane z poszczególnymi etapami życia każdego człowieka, od jego narodzin aż po czas odejścia. Tradycje i zwyczaje te, często znane oraz praktykowane przez mieszkańców Zagłębia Dąbrowskiego, posiadają swoje odwieczne znaczenie, są udziałem wielu z nas. W jaki sposób zmieniły się poszczególne aspekty naszego życia rodzinnego, do czego przywiązujemy ogromną wagę, a co wydaje nam się sprawami błahymi i mało istotnymi. Na to pytanie może odpowiedzą autorzy prac - uczniowie zagłębiowskich gimnazjów, młodzież szkół średnich oraz osoby dorosłe - wszyscy ludzie, którym nie jest obojętna historia i tradycja Ziemi Zagłębiowskiej.

Zadaniem uczestników konkursu będzie opisanie wybranego zagadnienia związanego z życiem rodzinnym np. narodzin dziecka i obrzędu chrztu (nadania imienia), zwyczajów związanych z pochówkiem osoby zmarłej lub np. przyjęcia imieninowego. Ważne jest, by dany obrzęd omówiony był w trzech ramach czasowych obrazujących trzy pokolenia: dziadków, rodziców i autora pracy.

Praca może być ilustrowana fotografiami, filmem, dokumentami, pamiątkami rodzinnymi, opisami zabaw towarzyszących uroczystościom, relacjami z przeprowadzanych wróżb, przepowiedniami i przesadami, przepisami na tradycyjne potrawy związane i serwowane w czasie uroczystości oraz innymi ciekawostkami związanymi z omawianą ceremonią rodzinną.

Konkurs „Rok obrzędowy w Zagłębiu Dąbrowskim” ma przed wszystkim zwrócić uwagę mieszkańców tego regionu na różnorodność tradycji rodzinnych występującą na pograniczu małopolsko - śląskim, na dziedzictwo kulturowe stanowiące ich tożsamość regionalną, które staje się fundamentem zaangażowania w funkcjonowanie macierzystego środowiska, a także otwarcia na inne społeczności i kultury.

Opis obyczajów rodzinnych, zgłębienie tradycji przekazywanych z pokolenia na pokolenie we własnej rodzinie, pozwoli młodemu człowiekowi, kształtującemu swe postawy społeczne i kulturowe, wzbogacić wiedzę dotyczącą dawnych i współczesnych zwyczajów oraz uświadomić mu zmienność kultury, w której żyje i uczestniczy. Poprzez opracowanie tematu uczestnik konkursu może dostrzec powiązanie kultury rodzimej z kulturą narodową, globalną oraz zaznaczyć swoje uczestnictwo w złożonej hierarchii wspólnot: rodzinnej, lokalnej, regionalnej.

Organizatorzy mają nadzieję, że wszystkim uczestnikom wcielającym się w rolę badacza historii swojej rodziny, konkurs pozwoli wzmocnić więzy międzypokoleniowe, uświadomi własne pochodzenie, pozwoli utrwalić wspomnienia z dzieciństwa, odkryć korzenie i własną tradycję, która współcześnie często przetrwała jedynie w pamięci ludzi najstarszych.

Wykonane przez uczestników prace, podobnie jak opracowania z lat poprzednich, będą stanowiły znakomity materiał wzbogacający naszą wiedzę o współczesnych mieszkańcach Zagłębia, ich historii, tradycjach, obrzędach i zwyczajach. Dadzą również odpowiedź na pytania: z jakich regionów Polski przybyli dzisiejsi jego mieszkańcy? Jak wiele rodzin zamieszkuje na tych terenach z dziada pradziada? Jakie tradycje zostały „zapożyczone” z innych regionów i z których najczęściej? Może w pracach pojawi się odpowiedź na pytanie: jaki jest Zagłębiak? I jaka jest jego tożsamość?